

Майстро Сергій Вікторович, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, м. Харків

Огороднік Б.В. слухач Національного університету цивільного захисту України.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ.

Постановка проблеми. Людство поступово вичерпує природні джерела енергоносіїв. Зокрема, епоха нафти незабаром завершується, тому виникають перебої у постачанні нафтопродуктів, підвищуються ціни на них. Оскільки Україна споживає їх дві третини з імпортової сировини, то важелі стабільності нашої економіки лежать за державним кордоном.

Виклад основного матеріалу. Природно постає питання розвитку альтернативних джерел енергії, значні можливості щодо яких має Україна. Так, науковці стверджують, Україна здатна виготовляти з сільськогосподарських культур (рапсу, сої, кукурудзи, цукрового буряку) близько 4 млн. т біодизеля, 1 млн. т біометанолу, 5 млрд. м³ біогазу (що повністю покриває потреби галузі). Значні можливості має Україна у виготовленні пального з зернових і мелясних спиртів. Вироблений з меляси біогаз значно дешевший від природного газу. Так, собівартість 1000 м³ біогазу становить 111,4 гривні, або 22 долари, що майже вдесятеро дешевше, ніж коштує російський газ [1]. З таким потенціалом можна значно мінімізувати імпорт в країну нафти та природного газу.

Крім того, в українській сировині для виробництва біопалива зацікавлені країни ЄС. Так, за даними міжнародного агентства Oil World, через нестачу власної сировини біодизельна галузь ЄС щороку імпортує з України більш як 250 тис. т ріпакового масла [3].

Тобто експорт біодизельної сировини з України може стати перспективним і високоприбутковим напрямком співпраці національних

виробників і переробників та країн ЄС. А Україна має всі шанси стати повноцінним гравцем європейського ринку біопалива, з огляду на можливості національного аграрного сектору. І подальший ріст вирощування ріпаку й виробництва ріпакового масла дозволить вітчизняним аграріям і переробникам зайняти свою нішу на європейському ринку альтернативних видів палива.

Однак, незважаючи на наявність значної кількості законодавчих актів, ринок біопалива в Україні ще, на жаль, не сформовано через відсутність чіткої державної політики в сфері альтернативного палива і дієвого механізму формування ринку біопалива.

І це незважаючи на те, що ще з 14 січня 2000 р. існує Закон України „Про альтернативні види рідкого й газового палива“, де передбачено наступне: надання податкових і кредитних пільг виробникам біопалива й сировини для нього, розробка стандартів на різні види такого палива й навіть відповідальність за реалізацію або виробництво традиційного нафтового палива під видом альтернативного.

Метою цього Закону є підвищення рівня екологічної й енергетичної безпеки України, зменшення залежності національної економіки від імпорту нафтопродуктів, забезпечення всіх секторів економіки біопаливом власного виробництва, а також виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері охорони навколишнього природного середовища й дотримання вимог, передбачених Кіотським протоколом до Рамкової Конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

Крім того, Громадська колегія при Міністерстві аграрної політики, зініціювала розробку і схвалила „Програму зменшення залежності України від імпорту нафти за рахунок виробництва біодизеля“. Її суть полягає в щорічному вирощуванні 12 млн. т ріпаку, виготовленні з нього 4 млн. т біодизеля і 8 млн. т високобілкової макухи. Це сприятиме створенню майже 200 тисяч робочих місць і виробництву товарної продукції на 15-17 млрд. грн., в загальному обсязі якої 30% складає чистий прибуток [2].

Однак, за великим рахунком, державна політика розвитку ринку

біопалива в Україні наповнена лише деклараціями, такими як: "Україна, проголосивши свій політичний вибір по вступу в ЄС, повинна провадити й споживати щорічно біля 520 тис. т біопалива".

Загальний обсяг інвестицій у розвиток біодизельної галузі країни передбачений на рівні EUR170 млн., але джерела коштів не вказані, відсутні механізми заохочення інвесторів вкладати кошти в біовиробництво. Крім того, найбільша на сьогодні перепона до формування ринку біопалива в Україні - відсутність стандартів на біопаливо й на устаткування для його виробництва, шляхів і строків вирішення якої теж не вказано.

Однак, Україна може і повинна нарощувати свій потенціал виробництва біоетанолу і біодизеля. І саме у збільшенні виробництва біоетанолу з кукурудзи та цукрового буряку, біодизеля з ріпаку та сої, є перспектива українського села, і Української держави. Враховуючи той факт, що, 60% заводів з виробництва етанолу у США належать фермерам, українські селяни також можуть мати значну економічну вигоду, якщо відлагодити механізм взаємодії виробників біосировини, біопалива, а також споживачів біодизеля та біоетанолу.

На наш погляд, на виконання існуючих державних програм необхідно запровадити певні пільги і преференції для учасників процесу за прикладом США і країн Європи, запровадити обов'язкове використання біодобавок у виробництві дизпального і бензинів, державі також необхідно дати чіткий сигнал щодо підтримки біопаливного бізнесу, що це буде незворотний процес і, отже, є надійне поле для вкладання довгострокових інвестицій.

Висновки. Тому державі необхідно об'єднати зусилля виробників, енергетиків, учених, владних структур для визначення та реалізації першочергових заходів з вирішення нагальної для держави енергетичної (соціально-економічної, екологічної) проблеми. Розвиток ринку альтернативної енергетики - це той шлях, який призведе до стабілізації в енергетиці, інтенсивного розвитку економіки, оздоровленню екології та започаткує процес відродження України.

Література:

1. Кириченко Б. Закінчиться нафта. Що далі? // Сільські вісті. - 2006. - 9 червня. – № 66 (17897). – С. 2.
2. Мороз О. Кукурудза і біоетанол – перспектива енергетики і екології України // Сільські вісті. – 2006. - 5 грудня. - №141 (17972). – С.1, 3.
3. Шмидт Т. Рапсовая дискриминация // Т. Шмидт, Г. Титаренко, И. Совершенная / Бизнес. –2006. –20 марта. - №12 (687). - С.140-143.